

COÖPERATIE LANDSCHAPSPLANNING

Kronos Solar Projects

Inrichtings- en natuurbeheerplan voor
zonnepark Oirschotsedijk te Haghorst,
gemeente Hilvarenbeek

LP 2019 29
2 oktober 2020

Ir. Ben Taken, Ir. Ton Thus
e-mail: btaken@landschapsplanning.nl

Landschapsplanning Coöperatie U.A. • Kasteel Daelenbroeckstraat 60
www.landschapsplanning.nl • info@landschapsplanning.nl • K

Zicht vanaf zijde Oirschotsedijk richting zuiden op het beoogde zonnepark. Centraal de Zandstraat met op de achtergrond bosgebied Het Stuk

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding	4
1.1.	Belangrijkste uitgangspunten voor het inrichtings- en natuurbeheerplan van het zonneveld Oirschotsedijk	4
1.2.	Huidige en toekomstige kenmerken van de locatie Oirschotsedijk als uitgangspunt voor beheer	8
2.	Inrichtings- en natuurbeheerplan	10
2.1.	Zonneveld Oirschotsedijk	10
2.1.1.	Buitenranden	10
2.1.2.	Binnengebied	11
3.	Richtlijnen beheer	13
3.1.	Bosplantsoen profielen	13
3.2.	Kruidenstrook (verlaagd)	13
3.3.	Begrazingsgebied	13
	Bijlagen	16
	Tekening situatie Oirschotsedijk met plaats profielen	
	Tekening profielen A t/m J	

1. Inleiding

1.1. **Belangrijkste uitgangspunten voor het inrichtings- en natuurbeheerplan van het zonneveld Oirschotsedijk**

- Het betreffende, geheel open, gebied ligt aan de westzijde op 300 m van het grote bosgebied Het Stuk en grenst er zelfs in de uiterste zuidwestpunt aan. Aan de oostzijde, tegen de gemeentegrens ligt een groot open landbouwgebied met agrarische bebouwing aan de Heikant op circa 500 m. Aan de noordpunt bij de Oirschotsedijk grenzen enkele huispercelen en een minicamping aan het terrein van het zonneveld. Deze belendingen zijn mede uitgangspunt voor zowel de visueel-landschappelijke als de ecologische inpassing.

Het Stuk gezien vanaf De Zandstraat

- Aan de Oirschotsedijk zal een bosje het zonnepark afschermen, met vrijhouden van het uitzicht van de bewoning naar het zuiden. Een brede houtwal wordt aangelegd op de scheiding met de camping.

Westelijk zicht op de beoogde locatie zonnepark vanaf de Heikant. Op de achtergrond bosgebied Het Stuk

- Aan de oostzijde is op de gemeentegrens een klimophaag voorzien als grens met het landbouwgebied. De hiermee gemoeide beperkte oppervlakte wordt aan de gehele westzijde gecompenseerd ten gunste van een forse houtwal om zo goed mogelijk aan te sluiten op het grote bosgebied Het Stuk. Als extra ecologische verbinding stelt Kronos hier voor, met medewerking van aanliggende eigenaar, een natuurvriendelijke oever aan te brengen langs de bestaande sloot tussen zonnepark en bos. Bovendien wordt in oost-westrichting een doorgang voor reeën door het zonnenveld vrijgehouden. Een en ander is op de situatietekening aangegeven.

Zonnepark gezien vanaf de Zandstraat uit het noorden. Ter hoogte van het bestaande berkenbosje is dwars een reeëncorridor voorzien

- Aan de zuidzijde grenst westelijk een deels braakliggend bosje en oostelijk een recent natuurbosje aan het zonneveld. Voorgesteld wordt dat Kronos het eerste bosje desgewenst aanvullend beplant en het tweede uitbreidt binnen het zonneveldterrein, zodat een heldere rechte zuidgrens ontstaat.

Noordelijke deel, gezien vanaf de Zandstraat, met links bestaande aanplant op de grens van de camping aan de Oirschotsedijk. Ter rechterzijde het beoogde zonnepark

- Het 2 m hoge raster (10 cm vrij van de grond) wordt aan de binnenzijde van beplantingen gesteld. Dan volgt een verlaagde kruidenzone van 3 tot 5 m breed, waarvan de bouwvoor wordt verplaatst om de beplanting een goede start te geven. Deze kruidenzone, naar keuze ingezaaid, wordt onder maaibeheer geplaatst en met schapengaas afgezet tegen het begrazingsgebied onder de panelen. De ontwikkeling van het kruidenrijk grasland onder de panelen kan worden gestuurd door begrazingsdruk.

Kastankehouten palen met grofmazig gaas

1.2. Huidige en toekomstige kenmerken van de locatie Oirschotsedijk als uitgangspunt voor beheer

- Het gebied betreft een late heideontginning waarop eerst naaldbos werd aangelegd en die pas na de oorlog werd omgezet in landbouwgrond. Het betreft een vrij arme droge zandgrond met een gering humusgehalte, die overigens de laatste decennia zwaar is bemest.
- De aan te planten singels en de te ontwikkelen kruidenrijke vegetaties zijn een basis voor nieuwe fauna: kleine marterachtigen, struweelvogels en vlinders. Ook patrijs en geelgors zouden kunnen terugkeren in dit insectenrijke milieu. Met de aanwezigheid van reën is rekening gehouden. Ook vleermuizen krijgen vliegroutes
- De huidige voedselrijke bodem zal voor het ontwikkelen van een kruidenrijke vegetatie zeker een aantal jaren nopen tot minimaal 2 x per jaar maaien en afvoeren maaisel.

Middendeel zonnepark, arme bemeste bodem met huidig gebruik als maïsveld. In de verte Het Stuk

Vuistregels ecologisch beheer:

- Zorg voor stabiele basis en beheer, niet steeds veranderen.
- Beheer tijdig bijstellen op basis van monitoring.
- Stem beheer af op levenscyclus lokale fauna.
- Beheer niet alles tegelijk, maar faseer in ruimte en tijd.

2. Inrichtings- en natuurbeheerplan

2.1. Zonneveld Oirschotsedijk

2.1.1. Buitenranden

2.1.1.1. Beplantingen singels buitenrand (zie bijlagen)

Leveren en planten volgens op tekening aangegeven profielen en onderstaande sortiment. Maat 80-100, bossig/1+2. Plantmateriaal volgens Rassenlijst SI (autochtoon) moet voldoen aan NEN 7412 en geleverd worden onder keurmerk HBN. Bij planten mengen per 20 stuks.

Profiel A (bosje met mantel rondom)

50% Quercus, waarvan 10% veren/spillen met bamboestok, 20% Alnus incana, 20% Betula, 10% Sorbus aucuparia, planten in driehoeksverband circa 200 x 200 cm

Mantel 3 rijen volgens profiel, in de rij 200 cm: 30% Rhamnus frangula, 30% Crataegus monogyna, 10% Prunus spinosa, 10% Rosa canina, 10% Cornus sanguinea, 10% Amelanchier laevis

Profiel B, (brede singel langs camping)

30% Quercus waarvan 10% veren/spillen met bamboestok, buitenste 2 rijen 20% Rhamnus frangula, 20% Crataegus monogyna, 10% Prunus spinosa, 10% Amelanchier laevis, 10% Cornus sanguinea; in de rij 2 m.

Profiel C (houtwal westzijde)

40% Quercus, (niet in buitenste rijen), 20% Crataegus monogyna, 20% Rhamnus frangula, 10% Prunus spinosa, 5% Cornus sanguinea, 5% Rosa canina (buitenste rijen); in de rij 2 m. Bomen met paal en band en waterring Quercus robur 16/18, 1 per 10 m.

Profiel D

Als C, maar zonder bomen; in plaats daarvan veren/spillen 200 – 250 Quercus robur met bamboestok, op onregelmatige afstand van gemiddeld 20 m in midden houtwal.

Profiel E en F

Invullen in overleg aanliggende eigenaar/gebruiker.

Profiel G en H

Klimophaag met plaatselijk kamperfoelie tegen hoge raster

80% Hedera helix, 20% Lonicera caprifolium. In de rij 2 planten per meter.

Profiel J

Klimophaag aan 2 zijden Zandstraat tegen hoge raster

80% Hedera helix, 20% Lonicera caprifolium. In de rij 2 planten per meter. Per 100 m aan beide zijden om en om 5 m vrij laten

2.1.1.2. Beplanting hoge raster elders

Lonicera caprifolium 1 per 20 m en Humulus lupulus 1 per 20 m, beide op onregelmatige afstanden.

2.1.1.3. Rasters

Buitenraster houten palen, circa 280 cm, circa 200 + mv hoh 3 m, voorzien van grofmazig gaas, 10 cm + mv.

Schapenraster bestaande uit kastanjehouten palen circa 150 cm, circa 90 + mv, hoh 3 m met 80 cm schapengaas zwaar en boven en onderdraad 10 + mv.

2.1.2. Binnengebied

2.1.2.1. Grondwerken binnenrand

Het verlagen van de kruidenzone

Tussen de twee rasters, voordat deze worden geplaatst, het terrein verlagen met gladde bak (afschrapen, niet roeren) en uitkomende grond verwerken in ophoging onder singelbeplanting volgens tekening profielen.

2.1.2.2. Inzaaien binnenrand

De verlaagde kruidenzone kan met een in overleg met gemeente uitgekozen mengsel worden ingezaaid of met heidestrooisel worden bestrooid, uitgaande van braak.

2.1.2.3. Begrazingsgebied

Het terrein onder de panelen kan worden ingezaaid met een weidemengsel of braak worden gelaten voor spontane ontwikkeling. Deze keuze hangt ook af van de doelstelling, die zich zal bevinden tussen puur agrarisch weidebeheer en puur natuurbeheer. Een tussenvorm is het inzaaien met een schraal bermmengsel of met een meer kruidenrijke soort. In alle gevallen blijft beheer met schapen een goede keuze, waarbij zeker ook aan drukbegrazing door compartimentering met mobiele rasters moet worden gedacht. Voor een meer natuurlijke ontwikkeling moet de inzet van schapen na de eerste jaren worden afgebouwd naar 1 GVE (5 schapen per ha). Wellicht moeten de eerste jaren nog ruigtekruiden worden uitgemaaid en afgevoerd.

Beheer door schapen

3. Richtlijnen beheer

3.1. Bosplantsoen profielen

- Planten in najaar en plantvakken en boomspiegels 2 seizoenen zwart houden, afkomende materiaal mulchen rond plantgaten, zo nodig bij langdurige droogte (3 weken) water geven.
- Eerste najaar inboeten dode plantsoen, tweede najaar idem. In overleg directie eventueel vervangende soorten.
- Vijfde najaar agressieve soorten terugzetten en veren stok verwijderen en opsnoeien; na 10 à 15 jaar eventueel per jaar een profiel over volle lengte terugzetten, eikenveren opsnoeien.
- Eerste 5 jaar logboek bijhouden en in overleg directie eventueel maatregelen bijstellen.

3.2. Kruidenstrook (verlaagd)

- Niet inzaaien, uitgaan van spontane ontwikkeling en eventueel heidestrooisel opbrengen of inzaaien met speciaal mengsel.
- Jaarlijks maaien en eventueel afvoeren, bij voorkeur mulchen rond beplanting; nabeweiden met schapen afhankelijk ontwikkeling/productie.
- Monitoring van uitgezette en ingemeten permanente kwadraatstroken van 5 m x 1 m: 2 stroken per profiel. Opname 2 x per seizoen, begin juni en begin september. 5 jaar volgen door veldbioloog.
- Standaard gegevens (abundantie, bedekking) per soort vastleggen; opnemen in logboek. Eventueel bijstellen beheer in overleg directie.

3.3. Begrazingsgebied

- Seizoensbegrazing met schapen (april - september).
- Jaarrond begrazing is wel mogelijk, maar dan met minder dieren en bijvoeren in de winter.
- Inscharen kleine kudde schapen, verdeeld over diverse compartimenten.
- Gedurende eerste jaren monitoren voedselaanbod en effecten op vegetatie en bodem.
- Zo nodig begrazingsdichtheid bijstellen.
- Bijmesten met organische mest om mineralentekort te voorkomen (sporenelementen, magnesium, kalium, calcium) 1-2 x (april/mei en eventueel tweede gift in augustus).

- Bij langdurige droogte bijvoeren (vanaf juni).
- Schapenraster nalopen en zo nodig repareren (2 x per jaar).
- Controle/bestrijden invasieve en ongewenste soorten (2 x per jaar).
- Eerste 5 jaar logboek bijhouden en in overleg directie maatregelen bijstellen.

Werkdocument overleg omwonenden stand september 2019. De gemeente heeft in september 2020 verzocht om uit cultuurhistorische redenen de oude loop van de Zandstraat te respecteren

Bijlagen

